

«Men her gün jahyllygymyň astynda ezilýärim»

Category: Edebiýat täzelikleri, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

"Men her gün jahyllygymyň astynda ezilýärim" «MEN HER GÜN JAHYLLYGMYŇ ASTYND A EZILÝÄRIN»

Damla Karakuş professor Jelal Şengör bilen taýýarlan «Seniň jahyllygyň meniň durmuşyňa täsir edýär» («Senin Cahilliğin Benim Yaşamımı Etkiliyor») atly gürründeşlik kitaby hakda «Bu kitapda kalbyny gök ýüzüne aldyran, aýaly Oýa hanymy her pursatda yrza etjek bolýan, ogly Asyma elmydama açyk göwünli kaka bolan, howlusyndaky ýapraklaryň bir gün pil, ýene bir gün kebelek bolşuna geň galmagy we olardan ruhlanmagy başaryan, «Men hemişe dynç alyşda» diýip, söýýän işiňi etmegiň gymmatyny görkezip bilýän, hernäçe «Jahyllygymyň astynda ezilýärim» diýse-de, janly ensiklopediýa hökmünde köp zat öwrenip bolýan we munuň hiç tükenmejek çeşmesi Jelal Şengöri ýakyndan tanarsyňyz» diýýär.

Damla hanym bilen onuň taýýarlan ilkinji gürründeşlik kitaby hakda pikir alyşdyk. Onuň aýdýanlary şeýle bir gymmatlydy welin, çaň basyp giden tekjelerde saklanyp galan kitaby köpçülige ýetiren ýaly begençden doludy...

Damla Karakuş we professor Jelal Şengör

Käbir nazy-nygmatlar, käbir yslar, käbir ýurtlar özboluşly we endemik bolýar. Käbir adamlaram şeýle...

Damla-da meniň nazarymda endemik ruha eýe, gelip çykyşy boýunça dolulygyna kitaplaryň arasynda ýetişen awtor.

Türkiýede ýeri öwreniş ylmy bilen birlikde birnäçe ugurda giňden tanalýan professor Jelal Şengör bilen taýýarlan gürrüňdeşlik kitaby-da okyjylaryň dykgatyna ýetirildi.

Damlanyň mundan önem birnäçe gürrüňdeşligini okapdyk, ol birinji gezek şeýle kitap bilen önümize çykýar.

Damla hanyndan ilki bilen Jelal beýiň özüne iň köp täsir eden sözünü sorasym geldi. Şol sözem maňa şeýle bir täsir etdi welin, bu ýazgymyň sözbaşysy boldy:

«Men her gün jahyllygymyň astynda ezilýärim».

Damla Karakuş

Türkiýede birnäçe gatlakdan položitel-otrisatel tankydy bellikleriň jümmüşinde oturan kitabyň döreýşini Damla Karakuş şeýle sözler bilen beýan etdi:

– Aslynda öňünden meýilleşdirmändim, emma «Masa Kitap» neşirýatynyň kollegiýasy bolup, gürrüňdeşlik kitaplaryny taýýarlamak pikirimiz bardy. Täze açylan «Masa Kitap» neşirýatynyň eýesi Gamze Iýem bilen turuwbaşdan bu barada maslahatlaşyp ýörkäk, 6-njy fewralda 11 şährri harap edip taşlan aýylganç ýer yranmasy bolup geçdi. Saňa-da ýiti täsir eden ol ýer yranmasy, elbetde, biziňem ümzügimizi üýtgetdi. Elbetde, etsem-petsemlerimiziniň üstünde pikir alyşýarkak, düzen sanawymyzda Jelal Şengörem bardy. Ýer yranmasyndan soň Jelal halypadan ikiçäk soramaly zatlar şeýle bir köpdi welin, ilkinji gürrüňdeşlik kitabymyzy şondan başlamagy müwessa bildik.

Hawa, kitabyň ady Jelal Şengörüň indi dillere dessan bolan sözi «Seniň jahyllygyň meniň durmuşyma täsir edýär».

Damla hanyndan eýýäm şygar hökmünde durmuşymyza aralaşan bu jümläni kitabyň ady hökmünde saýlap almagynyň sebäbini soradym.

– Bilşiň ýaly, Jelal mugallym muny saýlaw döwrüne taýýarlyk görüp ýörkä aýdypdy. Muny şo durşuna gürrüňdeşligimiziň

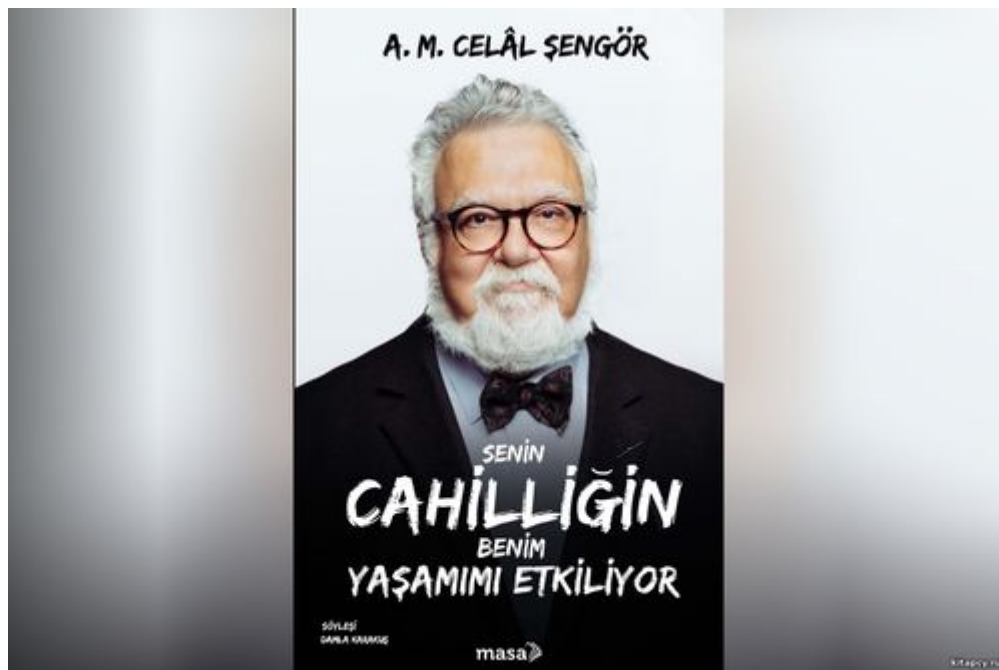
dowamynda-da pikir alşypdyk. Jahyllyk, jahylyýet hakda gürrüňdeşligimiziň boýundan başyna pikir alşyp geldik. Kitabyň adyny goýmak üçin Gamze bilen maslahat edenimizde-de, eýýäm adynyň taýýar duranyňy gördük – diýýän Damla hanym pikirleriniň Jelal mugallym tarapyndanam halanandygyny aýratyn nygtap geçdi. – Kitap heniz täze, emma ep-esli okyjy gazanan bolsa gerek. Dogrymy aýtsam, meň özüm-ä okyjylardan geljek seslenmelere sabyrsyzlyk bilen garaşypdym.

Kitap çap edilenden soň özi hem-de Jelal Şengör faktoryndan gelip çykýan öwrülmeleriň köplüginu duýýandygym üçin soraman durup bilmedim. Okyjylardan sosial mediýa arkaly köp sanly seslenmeleriň gelýändigini aýdan awtorymyz Damla hanym soragyma şeýle jogap berdi:

– Özüm barada aýdanymda, ýakyn töweregimde gowy garşylandy. Mysal üçin, uzak wagtlap görmän ýören klasdaşym kitaby görüp, sosial mediýanyň üsti bilen gutlagyny ugratdy. Şular ýaly zatlar adamy diýseň begendirýän eken...

Jelal Şengör faktoryny hakda aýdanymyzda, onuň şeýle bir köp janköýeri bar welin, kitaba gelýän seslenmeleriň yzy üzülenok. Adamlar onuň bilýän zatlaryndan peýdalanmak isleýär. Biziň düýp maksadymyzam şudy. Onuň dana pähim-paýhasyndan şeýle bir peýdalandyk welin, muny eşitdirip bilen adamlarymyza eşitdiresimiz geldi.

Şol sanda kitaba goýlan ady juda agyr görüp, nägilelik bildirýänlerem bar. Ýöne umuman alanda gowy seslenmeleriň gelendigini aýdyp bilerin.

Munuň bilen birlikde ýene bir gyzyklanan zadyn Jelal beýiň kitap hakdaky pikirleridi.

Damla hanym bu soragyma-da şeýle jogap berdi:

– Jelal halypa bilen başyndan bäri kitabyň her sahypasyny paýlaşyp geldik. Beýtmek meniňem, neşirýatyňam, Jelal halypanyňam bähbidine boldy. Alym bu kitaby mugallymlaryň we ene-atalaryň has köp okamagyny isleýändigini aýdypdy. Maňa-da sosial mediýa arkaly mugallymlardan, ene-atalardan, aýratynam enelerden köp hat gelýär. Adamlara ýakyn durup bilendigimize begenýärim. Kitabyň entegem köp adama gowuşjakdygyna ynanýaryn.

Sözümiň soňunda siziň bilen paýlaşmak üçin awtorynyň kitapdan iň halaýan sowal-jogabyndan birini paýlaşasym gelýär. Ol sitata şeýle:

Her beren sowalymy Jelal halypanyň ýöriteläp jogap berenligi üçin gowy görýärim. Emma meni hasam begendiren ýene bir zat bar diýip pikir edýärim, şony aýdyp bilerin.

Halypadan «Jahyllyk sizi häzir has beter biynjalyk edýärmä, ýa-da öňdenem kynmydy?» diýip soranynda, şu jogaby berdi:

– Jahyllyk meni hemişe biynjalyk edip geldi. Bilýänsiňiz, Mosart çagaka erbet saz ýaňlanan wagty aglap-aglap gaçýan eken. Jahyllyk maba şolar ýaly täsir edýär. Jahyl adamlara hiç sabyr-takat edip bilemok».

Käte kiçijik bir uçgun bilen tümlükler ýagtylýar, käte-de ýene şol uçgun bilen hemme zady ýakyp-ýok edip bolýar».

Damla hanym ony nirede nähili ulanjagymyzyň gollanmasyny

ýazypdyr.
Sag-salamatlykda, sungat bilen galyň...
Wahap AÝDOGAN,
suratkeş.
@san_artt

Ýekşenbe, 13.08.2023 ý.

[Fotosuratlar: Murat Aryk](#) Edebiýat täzelikleri